

Oulun linnan salaisuus

ja muita tarinoita

Jukka Littow

Oulun linnan salaisuus
ja muita tarinoita

Tarinoiden tapahtumapaikat Oulussa

- 1 – Oulun linnan salaisuus
- 2 – Valli, Lumilinna, Lautatorvi, Sirpalesuoja
- 3 – Miinakenttä
- 4 – Vareksenpesä, Vesitorni
- 5 – Kivisota
- 6 – Lyijynhakureissu
- 7 – Lentokone junassa

Kartta:

1944 Oulun kaupunki ja Kastelli-Erkolan rakennussuunnitelma-alue, © Oulun kaupunki 2026

Jukka Littow

**Oulun linnan salaisuus
ja muita tarinoita**

Muistelmia

Nimikkeen automaattinen analysointi tietojen, erityisesti mallien, trendien ja korrelaatioiden, saamiseksi tekijänoikeuslain 13b § ("tekstin- ja tiedonlouhinta") mukaisesti on kielletty.

Kannen kuvituksessa on hyödynnetty tekoälyä.

© 2026 Jukka Littow

Toim. Minna Kangas ja Hanna Littow

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-89-2230-8

Sisällys

Esipuhe	9
I	11
Oulun linnan salaisuus	13
II.....	39
Valli.....	41
Miinakenttä.....	43
Vareksenpesä.....	47
Lumilinna.....	51
Lautatorvi.....	53
Kivisota	55
Lyijynhakureissu	57
Kauppiaana.....	61
Lentokone junassa.....	63
Vesitorni.....	65
Sirpalesuoja.....	67
Harhautus	69
III	71
Temmeksen kesäkoti.....	73
Maalle turvaan	75
Jouhtenoinen.....	77
Risumaja.....	79

Iso puu	81
Teerenkuva	83
Sillankorvan alitus.....	85
Siemenpuitten kaato.....	87
Pässi ja kukko.....	89
Hilsu	91
Jäälautalla	93
Jääpato.....	95
Joulukuusi.....	97
Lapsuuden joulu	99
Päätössanat	101

ESIPUHE

Tervetuloa kurkistamaan vauhdikkaisiin lapsuusmuisteluihini, yllytyshullun ja uhkarohkeankin pikkupojan elämään. Kirjan painohetkellä olen nyt 95-vuotias, tarinoita ja kirjoituksia sekä erityisesti suvun päiväkirjaa kirjoittava pappa.

Tarinat, jotka nyt kirjan kansien väliin on painettu, ovat tosia tapahtumia lapsuudestani Oulussa ja Temmeksellä sellaisina kuin minä ne muistan tapahtuneen. Oulun linnan salaisuus on keksitty tarina – tai ainakin niin olen perheelleni pilke silmäkulmassa vakuutellut.

Kirjassa olevat tarinat johdattavat aikaan, jolloin pommi-iskut ja sirpaleet puhumattakaan säännöstelyistä, uhkista ja selviytymisistä, olivat lähes jokapäiväistä arkea. Tässä levottomassa ajassa kasvoin onnekseksi turvallisessa perheessä ja siitä olen kiitollinen. Tulet lukiessasi väistämättä kuitenkin huomaamaan, että sota-ajan tanner oli meille kymmenvuotiaille pikkupojille mielikuvitusta kutkuttava ja rohkeutta koetteleva paikka – erilainen ja vaarallinenkin leikkikenttä.

Kotimme sijaitsi Oulun Ala-Laanilassa. Minulla oli toista vuotta vanhempi sisko ja kolme vuotta vanhempi veli. Enimmäkseen leikin siskoni ja hänen kaverinsa kanssa. Kansakoulussa sain myös muita kavereita. Naapurin Eerosta, siskoni kaverin pikkuveljestä, tuli minulle myöhemmin erottamaton kaveri. Eero oli minua pari vuotta nuorempi, mutta ei se menoa haitannut.

Löysivätkö
kaverukset
Linnansaaren
tunnelin?
Pääsikö kukaan
Intiön mäntyyn?

Oulun linnan salaisuus ja muita tarinoita on vauhdikas kokoelma Jukka Littowin (s. 1931) lapsuusmuisteluista sota-ajan Oulusta 1940-luvun alussa. Tuolloin päivät olivat täynnä seikkailuja ja jännittäviä puuhia kaverusten kesken. Iltaisin äiti rypisti kulmiaan revenneille vaatteille, mutta silti aamulla oli paikatut housut tuolin karmilla odottamassa uutta päivää.

Kirja vie lukijan lopulta maalle sotaa pakoon ja uusiin uhkarohkeisiin seikkailuihin.

Tarinat pohjautuvat tositapahtumiin. Vain Oulun linnan salaisuus - tarinan kohdalla Jukka Littow iskee silmää.

